

De Relatie tussen Dark Triad Persoonlijkheidstrekken en Pestgedrag onder Jongeren

Renée de Brouwer

ANR: 337629

Begeleid door J. Henrichs

Bachelorthesis geschreven in het kader van Psychologie en Gezondheid

Departement Forensische Psychologie

Universiteit van Tilburg

Juli 2014

Samenvatting

Pesten is een veel voorkomend probleem in de huidige samenleving, waar een groot deel van de jongeren mee te maken krijgt. Er is echter nog weinig onderzoek gedaan binnen deze populatie naar de relatie tussen pestgedrag en de Dark Triad persoonlijkheidstrekken, te noemen: narcisme, psychopathie en machiavellisme. In dit cross-sectionele onderzoek wordt dan ook getracht hier meer duidelijkheid over te verschaffen. Op basis van wat eerdere onderzoeken al aan het licht brachten, werd er een positief verband verwacht tussen de Dark Triad persoonlijkheidstrekken en pesten, waarbij met name voor machiavellisme een sterkere associatie met pestgedrag werd verwacht. Daarnaast werd verwacht dat deze relatie sterker is voor jongens dan voor meisjes. De gegevens werden verzameld door middel van zelfrapportage, er werden namelijk verschillende vragenlijsten onder Belgische jongeren (N = 202) afgenomen. Pestgedrag werd gemeten aan de hand van de Klasgenoten Relatie Vragenlijst Junior (KRV-J) en de score op de Dark Triad persoonlijkheidstrekken werd in kaart gebracht met de Dirty Dozen. De hiërarchische regressie analyse laat zien dat jongeren met de persoonlijkheidstrekk machiavellisme meer pestgedrag vertonen. Daarnaast wordt er aangetoond dat jongens met psychopathie meer pesten dan meisjes met deze persoonlijkheidstrekk. Dit onderzoek en vervolgonderzoek is van groot belang, omdat er op deze manier meer duidelijkheid kan worden verschaft over hoe de Dark Triad persoonlijkheidstrekken zich verhouden tot pesten en wat eventueel onderliggende verklarende mechanismen zijn. Hierdoor kunnen interventies specifiekere worden afgestemd op zowel de pester als het pestgedrag, waardoor de effectiviteit van deze interventies kan worden verhoogd.

Sleutelwoorden: Pesten, Narcisme, Psychopathie, Machiavellisme, Jongeren,

Dark Triad

Abstract

Bullying is a common problem in today's society, a problem encountered by a large proportion of today's youth. There is, however, little research done within this population into the relationship between bullying behaviour and the Dark Triad personality traits, meaning: narcissism, psychopathy and machiavellianism. Therefore, in this cross-sectional research will be attempted to provide more clearness about this relationship. Based on what previous studies already revealed, it was expected to show a positive connection between the Dark Triad personality traits and bullying, wherein, in particular, a stronger association between machiavellianism and bullying behaviour. In addition, it held the expectation that this relation was stronger with boys than with girls. The data were collected by means of self-reporting, several questionnaires were conducted among Belgian youngsters (N = 202). Bullying behaviour was measured on the basis of the Klasgenoten Relatie Vragenlijst Junior (KRV-J) and the score on the Dark Triad personality traits was mapped using the Dirty Dozen. The hierarchical regression analysis reveals that youngsters with the machiavellianism personality trait show more bullying behaviour. Furthermore, it demonstrates that boys with psychopathy are more likely to show bullying behaviour than girls with this personality trait. This research and follow-up study is of great importance because it can provide more clearness about how the Dark Triad personality traits relate to bullying, and other underlying explanatory mechanisms. Hereby, interventions can be more specifically adjusted to the bully as well as the bullying behaviour, whereby the effectiveness of the interventions can be increased.

Keywords: Bullying, Narcissism, Psychopathy, Machiavellianism, Youngsters, Dark Triad

De Relatie tussen Dark Triad Persoonlijkheidstrekken en Pestgedrag onder Jongeren

Pesten is een veelvoorkomend probleem in de huidige samenleving, met name op basisscholen en het voortgezet onderwijs. Het is een grote zorg geworden voor opvoeders, psychologen en gezondheidswerkers, maar ook voor leraren en families. Het is een onderwerp waar de afgelopen jaren al uitgebreid onderzoek naar is gedaan en waar tot op heden nog veel aandacht aan wordt besteed (Veenstra et al., 2014). De aandacht voor dit fenomeen is toegenomen vanwege het steeds groter wordende probleem in onder andere West-Europa en de Verenigde Staten (Smith, 2003). Volgens Olweus (1996) kan pesten gedefinieerd worden als opzettelijk agressief gedrag, herhaald over een periode van tijd en waarbij er sprake is van een machtsongelijkheid tussen de persoon die gepest wordt en de pester zelf.

Uit onderzoek van Nansel, et al., (2001) blijkt dat 30% van de tieners te maken krijgt met pestgedrag: als pester, als slachtoffer of als pester en slachtoffer tegelijk, de zogenaamde “bully-victims”.

Pestgedrag kan op verschillende manieren tot uiting komen: schelden, uitsluiting, roddelen, slaan of duwen. Daarnaast wordt er een onderscheid gemaakt tussen twee vormen van pesten, namelijk direct en indirect pesten. De directe vorm wordt gekenmerkt door een relatief open aanval op een slachtoffer. Deze kan zowel fysiek als verbaal van aard zijn. Te denken aan: schoppen, slaan, plagen, bedreigen, treiteren en geruchten verspreiden. De indirecte vorm van pesten daarentegen is een stuk subtieler en daardoor moeilijker te detecteren. Enkele voorbeelden zijn: het leiden tot een sociaal isolement, het maken van obscene gebaren en het manipuleren van vriendschapsrelaties (Yang & Salmivalli, 2013).

Er bestaan genderverschillen in de manier van pesten. Over het algemeen zijn jongens vaker betrokken bij pesten dan meisjes (Juvonen, 2003). Verder zijn meisjes eerder geneigd om op indirecte wijze te pesten door middel van relationele en indirecte agressie (roddelen, achterbaksheid en geruchten verspreiden), terwijl jongens meer op de directe manier pesten

(verbale en fysieke intimidatie) (O'Brien, 2011).

Pesten kan echt ernstige negatieve gevolgen hebben, zoals depressieve symptomen en zelfs suïcide. Op de lange termijn kan pesten voor zowel de pesters als voor de slachtoffers leiden tot grote problemen. Betrokkenheid van kinderen bij pesten heeft ernstige impact op hun welzijn (Arseneault et al., 2008). Zo blijkt uit de studie van O'Moore (2000) dat kinderen en tieners die pesten of gepest worden een hoger risico hebben op het ontwikkelen van depressie en eenzaamheid in vergelijking met leeftijdsgenoten die nooit zijn gepest of hebben gepest. Volgens Griffin & Gross (2004) hebben zowel pesters als slachtoffers ook een grotere kans op een toekomstige slechte lichamelijke gezondheid, een verminderde eigenwaarde en een verminderd zelfvertrouwen. Bovendien presteren kinderen die betrokken zijn bij pesterijen slechter op school dan kinderen die hier niet mee te maken hebben gehad (Arseneault et al., 2008).

Gezien de grootte van het probleem, maar ook de gevolgen die pesten met zich mee kan brengen is het belangrijk hier onderzoek naar te doen en dit fenomeen zoveel mogelijk in kaart te brengen. Op deze manier kunnen goede interventieprogramma's worden opgezet. Dit om pestgedrag vroegtijdig te detecteren om zo de mogelijke schade die erdoor opgelopen kan worden te beperken. Ook is het geven van goede voorlichting aan zowel de kinderen als de leraren, ouders en verzorgers een pre over de mogelijke gevolgen van pesten en gepest worden. Dit om meer inzicht te verschaffen in pesten en de daarmee geassocieerde negatieve consequenties (Eisenberg, 2005).

Eerder onderzoek suggereert dat negatieve persoonlijkheidsfactoren een rol spelen bij pestgedrag (Baldry & Farrington, 2000). De Dark Triad bestaat uit drie onafhankelijke, maar gerelateerde persoonlijkheidstrekken namelijk: narcisme, psychopathie en machiavellisme. Deze eigenschappen zijn gekoppeld aan negatieve persoonlijke- en maatschappelijke uitkomsten (Paulhus & Williams, 2002). De trekken zijn onder andere gerelateerd, omdat ze

alle drie positief correleren met karaktereigenschappen als onverschilligheid, manipulatief gedrag en egocentrisme (Rauthmann & Kolar, 2012). Daarnaast is er nog een opvallende overeenkomst tussen de Dark Triad persoonlijkheidstrekken die zorgen voor het antisociale karakter: het gebrek aan empathie (Lau & Marsee, 2013). Ze worden echter ook gezien als drie onafhankelijke persoonlijkheidstrekken, omdat ze op meerdere vlakken verschillen van elkaar. Zo zijn ze in verschillende mate geassocieerd met de ernst van agressief gedrag en de geneigdheid tot agressie (Lau & Marsee, 2013). Ook hangen ze volgens Maples et al (2013) alle drie op een andere manier samen met de persoonlijkheidstrekken: extraversie, zorgvuldigheid en neurotiscisme van de Big Five. Zo was er voor psychopathie een significant positieve correlatie met neurotiscisme, maar werd er een significante negatieve correlatie tussen narcisme en neurotiscisme gevonden. Hieruit blijkt dus dat het wel degelijk nuttig is om de Dark Triad persoonlijkheidstrekken ook afzonderlijk van elkaar te bekijken. Psychopathie, narcisme en machiavellisme laten ook alle drie op een andere manier sociaal niet-wenselijk gedrag zien, wat er voor kan zorgen dat elke persoonlijkheidstrek hoogstwaarschijnlijk een andere mate van samenhang heeft wat betreft het pestgedrag (Baugham et al., 2012). Het is dus van belang dat er onderzoek wordt gedaan naar hoe psychopathie, narcisme en machiavellisme zich verhouden tot pestgedrag. Daarnaast is er nog een belangrijke tweede reden om de trekken apart te onderzoeken. Door de overeenkomsten en verschillen tussen de drie persoonlijkheidstrekken in kaart te brengen kunnen interventies specifiek afgesteld worden op zowel de pester als het pestgedrag (Lau & Marsee, 2013).

Narcisme is een persoonlijkheidstrekk die gekenmerkt wordt door een sterke behoefte aan bewondering, ijdelheid, een laag inlevingsvermogen en een overdreven gevoel van eigenwaarde. Deze mensen lijken egocentrisch, maar ze bezitten over het algemeen een relatief laag gevoel van eigenwaarde (Kerig & Stellwagen, 2010). Volgens Washburn et al. (2004) zorgt narcisme rechtstreeks voor agressie en kan het gezien worden als een

afweermecanisme om hun eigen lage zelfwaardering te beschermen. Dit wordt ook wel de Theorie van Bedreigd Egoïsme genoemd. Verschillende studies ondersteunen de relatie tussen een hoge mate van narcisme en agressief gedrag bij volwassenen (Martinez, Zeichner, Reidy & Miller, 2008; Rhodewalt & Morf, 1995).

Psychopathie is net als narcisme een persoonlijkheidstrekk. Deze trek wordt gekenmerkt door een gebrek aan emotionele diepgang, harteloze behandeling van anderen, impulsief asociaal gedrag en een slecht beoordelingsvermogen (Hare, 2003). Hoge scores op proactieve agressie zijn gevonden bij zowel volwassenen als adolescenten met psychopathische eigenschappen (Cornell et al., 1996).

Machiavellisme kan omschreven worden als de neiging om anderen te manipuleren en te misleiden in sociale situaties voor persoonlijk gewin (Rauthmann & Kolar, 2012). Peeters, et al. (2010) vonden dat de prevalentie van machiavellisme hoger is bij adolescenten die zich storten in indirecte pesterijen, aangezien sociale manipulatie nodig is voor succesvolle daden van relationele agressie. Deze tieners kunnen agressie en manipulatie als noodzakelijk zien om status en macht in een groep te handhaven (Lafontana & Cillessen, 2002).

Er bestaat al veel empirische literatuur over het verband tussen pesten en bepaalde persoonlijkheidstrekken. Ook is er vaak onderzoek verricht naar de relatie tussen de Dark Triad persoonlijkheidstrekken en sociaal ongewenst gedrag in het algemeen. Echter, er is weinig onderzoek gedaan naar hoe de drie persoonlijkheidstrekken van de Dark Triad nu specifiek gelinkt zijn aan pesten. Daarnaast is in het onderzoek wat zich hier wel op heeft gericht vooral gekeken naar volwassenen en oudere adolescenten, van 18 tot 70 jaar (Baugham et al., 2012). De link tussen pesten en de Dark Triad persoonlijkheidstrekken werd ook al gelegd door Linton en Power (2013). In hun onderzoek werd echter naar een populatie (N=224) van 18 tot 47 jaar gekeken en ging het om pesten op de werkvloer. Uit dit onderzoek kwam naar voren dat het verband tussen psychopathie en pesten het sterkst was gevolgd door

machiavellisme en narcisme. Daarnaast hebben verschillende studies onder kinderen aangetoond dat pesters en slachtoffers enkele kenmerken van psychopathie vertonen, zoals deelname aan illegaal gedrag en geringe empathie (Baldry and Farrington, 2000, Nansel et al., 2001). De meeste studies hebben een verband aangetoond tussen machiavellisme en pesten. Zo kwam uit een onderzoek (N=216) van Wei & Chen (2011) naar voren dat pesters in vergelijking met hun leeftijdsgenoten die niet pesten significant hoger scoorden op machiavellisme en op een positieve houding tegenover hun slachtoffers scoorden zij significant lager. Ook volgens Peeters, et al. (2010) is er een positief verband tussen machiavellisme en pesten tijdens de adolescentie. Psychopathie en narcisme zijn daarentegen positief gerelateerd aan agressie, maar niet aan pesten (Strickle, Krikpatrick & Brush, 2009). Een belangrijke factor die leidt tot pesten is de aanleg voor het manipuleren van anderen, hetgeen gerelateerd is aan zowel machiavellisme als narcisme (Fanti & Kimonis, 2013). Meerdere studies hebben daarnaast ook aangetoond dat pesters verscheidene karakteristieken bezitten van psychopathie, te denken aan het vertonen van crimineel gedrag en het hebben van weinig tot geen empathie (Ragatz, Anderson, Fremouw & Schwartz, 2011). Uit onderzoek van Hussein (2013) onder jongeren kwam daarnaast ook naar voren dat mannen hoger scoorden op alle drie de persoonlijkheidstrekken van de Dark Triad. Verder bleken mannen meer te pesten dan vrouwen, vooral als het om de directe vorm van pesten ging.

Voorgaand onderzoek toont dus duidelijk de verbanden tussen pesten en psychopathie, narcisme en machiavellisme. De Dark Triad persoonlijkheidstrekken zijn in voorgaande onderzoeken vrijwel nooit in relatie tot elkaar onderzocht. Door naar alle facetten samen te kijken in relatie tot pesten kan er gekeken worden of de ene trek wellicht sterker correleert met pesten dan een andere (Fanti & Kimonis, 2013). Door alle persoonlijkheidstrekken in een model samen te brengen kan er gekeken worden naar de uniek verklaarde variantie. Bovendien biedt de huidige studie de mogelijkheid om de relatie tussen Dark Triad

persoonlijkheidstrekken in de vroege tot midden adolescentie te bestuderen.

In de huidige studie wordt onderzocht hoe Dark Triad persoonlijkheidstrekken samenhangen met pestgedrag onder 202 Belgische jongeren van 14 tot 19 jaar oud.

Hypothese 1: Er is een positief verband tussen de Dark Triad persoonlijkheidstrekken en pesten; waarbij met name voor machiavellisme een sterkere associatie met pestgedrag wordt verwacht (Linton en Power, 2013; Baugham et al., 2012; Peeters, et al, 2010).

Hypothese 2: Geslacht is van invloed op de relatie tussen Dark Triad kenmerken en pesten; er wordt verwacht dat deze relatie minder sterk is bij meisjes dan bij jongens (Hussein, 2013).

Methode

Participanten

In dit huidige onderzoek is gebruik gemaakt van een cross-sectioneel onderzoek in België onder jongeren. Data van 202 gezonde personen uit de algemene Nederlandse populatie was geanalyseerd, allen met een leeftijd tussen de 14 en 19 jaar oud ($M=16,65$; $SD=0,81$). De steekproef bestond uit 64 jongens en 138 meisjes. Oorspronkelijk bestond de steekproef uit 202 mensen, maar door mogelijk onbetrouwbare gegevens of onvolledigheid werden 18 participanten uit de dataset verwijderd. Van de proefpersonen droeg 99,5% de Belgische nationaliteit en 0,5% een andere nationaliteit. De deelnemers waren afkomstig van 3 verschillende scholen, het grootste aantal deelnemers, 135, kwam van het Algemeen Secundair onderwijs, 33 van het Buitengewoon Secundair onderwijs en 19 van het Technische Secundaire onderwijs.

Procedure

Data werd verzameld aan de hand van de vragenlijst: 'Gevoelens en gedachten over jezelf en je leeftijdsgenoten' (2011). Deelname aan het onderzoek was op geheel vrijwillige basis en anoniem. De adolescenten en hun ouders gaven passieve consent voor de deelname

aan dit onderzoek.

Meetinstrumenten

Voor dit onderzoek werden verschillende variabelen gebruikt: geslacht, leeftijd, pesten en Dark Triad. Allereerst werd de participant gevraagd naar zijn demografische gegevens.

Pesten. Pesten werd gemeten met de ‘Klasgenoten Relatie Vragenlijst Junior’ (KRV-J; Liebrand, van IJzendooren & Lieshout, 1991). Dit betreft een zelfrapportage over de betrokkenheid bij pesten. Hoe vaak men zelf is gepest en hoe vaak men iemand anders pest zijn de twee hoofdvariabelen van de vragenlijst. Er worden 37 items weergegeven om pesten te meten, het gemiddelde hiervan bepaald het pestgedrag ($\alpha = .82$). Voorbeelditems zijn: “Hoe vaak hebben andere leerlingen jou dit schooljaar gepest?” en “Hoe vaak heb je zelf meegedaan bij het pesten van andere leerlingen op school?”.

Dark Triad. De Dark Triad werd gemeten aan de hand van de Dirty Dozen ($\alpha = .84$) van Jonason & Webster (2010). Deze vragenlijst meet de mate van psychopathie ($\alpha = .74$), narcisme ($\alpha = .84$) en machiavellisme ($\alpha = .75$), de drie persoonlijkheidstrekken waar de Dark Triad uit bestaat. De betrouwbaarheid van alle subschalen was voldoende ($\alpha > .70$). Er worden 12 uitgesproken gegeven waarop een schaal van 0 t/m 9 wordt toegepast (0=sterk mee oneens, 9=sterk mee eens). Elke persoonlijkheidstrek van de Dark Triad wordt apart gemeten middels vier items. Om vast te stellen welke waarde iedere persoonlijkheidstrek krijgt, wordt hiervan het gemiddelde gepakt. Enkele voorbeeld items zijn: “Ik heb bedrogen en gelogen om mijn zin te krijgen” (machiavellisme), “Ik ben geneigd om geen berouw te tonen” (psychopathie), “Ik ben geneigd om speciale gunsten van anderen te verwachten” (narcisme).

Statistische analyse

In dit onderzoek werd gekeken naar de volgende 2 constructen: pesten en de Dark Triad. De onafhankelijke variabele, ook wel de uitkomst variabele in dit onderzoek betreft de Dark Triad. De Dark Triad bestaat uit: narcisme, psychopathie en machiavellisme. Als

afhankelijke variabele werd pesten opgenomen in het onderzoek. Daarnaast werd het moderatie effect getest dat het verschil van geslacht heeft op de relatie tussen Dark Triad en pesten. Geslacht en leeftijd zijn variabelen die pesten kunnen beïnvloeden en worden daarom opgenomen als controle variabelen (Hussein, 2013). Door middel van een multivariate lineaire regressie analyse werden deze relaties bekeken. De sample die daarvoor gebruikt is bestond uit 194 participanten, waarbij de missing values met behulp van een listwise deletion niet werden meegenomen. Eerst werden de descriptieve statistieken in kaart gebracht en vervolgens werd een t-toets uitgevoerd om te kijken of er een relatie is tussen geslacht en pesten. Daarnaast werd de correlatie tussen de verschillende Dark Triad variabelen en pesten berekend om vast te stellen in hoeverre ze met elkaar samenhangen. Om te testen welke Dark Triad persoonlijkheidstrekken onafhankelijk met pesten samenhangen en of geslacht deze associaties modereerde, werd er een hiërarchische regressie analyse uitgevoerd waarbij leeftijd en geslacht worden meegenomen als controle variabelen. Voor de eerste hypothese werd gebruik gemaakt van een model met als afhankelijke variabele pesten en als onafhankelijke variabelen narcisme, machiavellisme en psychopathie. De tweede hypothese voorspelt dat geslacht van invloed is op de relatie tussen de Dark Triad variabelen en pesten. Dit is dan ook de reden waarom voor de tweede hypothese een model gebruikt dat de interactie variabelen van de drie Dark Triad variabelen en geslacht meeneemt.

Resultaten

Beschrijvende statistieken

Tabel 1 geeft de beschrijvende statistieken weer van de belangrijkste variabelen die van invloed kunnen zijn op pesten.

Tabel 1

Beschrijvende Statistieken voor Geslacht, Leeftijd, Machiavellisme, Narcisme, Psychopathie en pesten

Variabele	<i>N</i>	<i>M</i> ^a	<i>SD</i> ^a	Spreiding (min - max)
Geslacht, %	202	68%	47%	0 – 1
Leeftijd	202	16.65	0.81	14 – 19
Machiavellisme	202	3.35	1.48	1.00 – 7.50
Narcisme	201	2.92	1.48	1.00 – 7.00
Psychopathie	201	4.68	1.67	1.00 – 8.75
Pesten	196	1.57	0.33	1.05 – 3.57

Noot. ^a De getallen laten gemiddelden (*M*) en standaarddeviaties (*SD*) zien indien niet anders aangegeven

Om te kijken of er een verschil tussen jongens en meisjes met betrekking tot hun pestgedrag was werd er een onafhankelijke t-toets uitgevoerd. Er bleek geen significant verschil ($p = 0.626$) te zijn tussen het pestgedrag van jongens ($M = 1.588$, $SD = 0.28$) en meisjes ($M = 1.575$, $SD = 0.35$).

T-toets voor geslachtsverschillen

Tabel 2

Onafhankelijke t-toets

	Jongens (N = 64)		Meisjes (N = 138)		P - waarde
	Gemiddelde	STD	Gemiddelde	STD	
Pesten	1.59	0.28	1.58	0.35	.800
Machiavellisme	3.84	1.41	3.13	1.46	.001***
Narcisme	3.42	1.50	2.69	1.42	.001***
Psychopathie	5.00	1.45	4.53	1.74	.072*

*, **, *** Significant op een 0.10, 0.05 en 0.01 level.

Naast het verschil in pestgedrag tussen jongens en meisjes werd er ook gekeken naar het verschil in Dark Triad tussen jongens en meisjes. Jongens hadden een significant hoger gemiddeld machiavellisme score ($M = 3.836$, $SD = 1.41$) dan meisjes ($M = 3.127$, $SD = 1.46$), dit verschil is significant voor $p < .001$. Daarnaast was het gemiddelde narcisme bij jongens ($M = 3.425$, $SD = 1.50$) significant hoger dan bij meisjes ($M = 2.688$, $SD = 1.42$) voor $p < .001$. De derde persoonlijkheidstrekk van de Dark Triad, psychopathie, was bij jongens ($M = 4.988$, $SD = 1.45$) ook significant hoger dan bij meisjes ($M = 4.535$, $SD = 1.74$), waarbij het verschil tussen de gemiddelden significant was voor $p < .001$. Alle Dark Triad persoonlijkheidstrekken waren dus bij jongens significant hoger dan bij meisjes, hetgeen consistent was met hypothese 2. Als de Dark Triad een positieve relatie heeft met pesten, en jongens een hogere Dark Triad hebben, pesten jongens meer dan meisjes.

Correlatiematrix

Tabel 3 geeft de correlatiematrix weer tussen de persoonlijkheidstrekk van de Dark Triad, pesten, geslacht en leeftijd. Deze matrix laat de associaties tussen de variabelen zien.

Tabel 3

Correlatie matrix van de variabelen Geslacht, Leeftijd, Machiavellisme, Narcisme, Psychopathie en Pesten

Variabele	Geslacht	Leeftijd	Machiavellisme	Narcisme	Psychopathie	Pesten
Geslacht	-	.007	-.224***	-.231***	-.127*	-.018
Leeftijd		-	.048	.063	-.050	.038
Machiavellisme			-	.583***	.404***	.125*
Narcisme				-	.286***	-.011
Psychopathie					-	.069
Pesten						-

*, **, *** Significant op een 0.10, 0.05 en 0.01 level

Hypothese 1 verwacht dat alle variabelen van Dark Triad positief correleren met pestgedrag. De correlatietabel laat zien dat pesten positief, maar zwak correleerde met de Dark Triad variabele machiavellisme voor $p < .001$. Voor de overige Dark Triad variabele kon echter geen samenhang met pesten worden vastgesteld. Alle Dark Triad variabelen correleren onderling positief met elkaar voor $p < .001$, waarbij de sterkste relatie werd gevonden tussen narcisme en machiavellisme voor $p < .01$. Daarnaast correleren de Dark Triad persoonlijkheidstrekken negatief met geslacht, waarbij machiavellisme en narcisme correleren voor $p < .001$ en psychopathie voor $p < .01$.

Hiërarchische Regressieanalyse

Om de onafhankelijke invloed van de Dark Triad persoonlijkheidstrekken op pesten te testen werd er een hiërarchische regressieanalyse uitgevoerd. Bij deze regressie analyse,

weergegeven in Tabel 4, werd in model 1 gecontroleerd voor geslacht en leeftijd.

Tabel 4

Hiërarchische Meervoudige Regressieanalyse van Pestgedrag

Variabele	R^2	β	95% - CI
Model 1	.002		
Geslacht		.051	[-0.110;0.089]
Leeftijd		.030	[-0.043;0.074]
Model 2	.027		
Geslacht		-.001	[-0.104;0.102]
Leeftijd		.016	[-0.043;0.074]
Machiavellisme		.040*	[-0.001;0.080]
Narcisme		-.028	[-0.067;0.010]
Psychopathie		.007	[-0.024;0.037]
Model 3	.069		
Geslacht		.352*	[-0.014;0.719]
Leeftijd		.020	[-0.038;0.079]
Machiavellisme		-.001	[-0.072;0.071]
Narcisme		.019	[-0.048;0.086]
Psychopathie		.058*	[-0.001;0.117]
Geslacht x Machiavellisme		.062	[-0.024;0.149]
Geslacht x Narcisme		-.074*	[-0,155;0.008]
Geslacht x Psychopathie		-.071**	[-0.140;-0.002]

*, **, *** Significant op een 0.10, 0.05 en 0.01 level.

Zoals wordt weergegeven in Tabel 4 verklaard het eerste regressiemodel, waarin de demografische factoren en geslacht en leeftijd worden opgenomen, 0.2% van de variantie in

de afhankelijke variabele pesten. Echter is het model met alleen de controle variabelen, leeftijd en geslacht, niet significant ($p = 0.852$).

In het tweede deel van het regressiemodel werd hypothese 1 getest en deze meet de relatie tussen de Dark Triad persoonlijkheidskenmerken en pestgedrag. Het model verklaarde 2.7% van de variantie in pesten, dus door het toevoegen van de Dark Triad persoonlijkheidstreken werd meer variantie in pesten verklaard dan door alleen de controle variabelen. Alleen voor de Dark Triad eigenschap machiavellisme werd een significant positief verband met pesten gevonden ($B = .040$, 95% CI [-0.001, 0.080], $p < .01$). De persoonlijkheidstrekk psychopathie had wel de verwachte richting van de coëfficiënt, maar was niet significant ($B = .007$, $p = 0.668$). Echter, het tweede regressie model was in zijn geheel niet significant ($p = 0.385$) waardoor er uit deze positieve relatie tussen machiavellisme en pesten ook geen harde conclusie kon worden getrokken.

In het derde regressiemodel wordt hypothese 2 getest. Hierin wordt getest of het geslacht van invloed is op de relatie tussen Dark Triad en pesten. Dit derde regressiemodel verklaarde 6.9% van de variantie in de afhankelijke variabele pesten ($p < 0.01$). Het model liet een positieve relatie zien tussen de controle variabele geslacht en pesten ($p = 0.060$).

Daarnaast was zoals in het tweede regressiemodel de relatie tussen machiavellisme en pesten significant ($B = .040$, 95% CI [-0.001, 0.080], $p < .01$). Geslacht had een significant negatief effect ($B = -.074$, 95% CI [-0.155, 0.008], $p < .01$) op de relatie tussen narcisme en pesten. Er werd ook een significant negatief effect gevonden voor de interactieterm van geslacht met psychopathie ($B = -.071$, 95% CI [-0.140, -0.002], $p < 0.05$). Voor de interactieterm van geslacht met machiavellisme werd geen bewijs gevonden. Hypothese 2 kon dus voor de interactie term van de persoonlijkheidstreken narcisme en psychopathie worden aangenomen, maar niet voor de persoonlijkheidstrekk machiavellisme. Aangezien de grens van significantie werd bekeken voor $p < .05$ konden er echter geen duidelijke conclusies worden

getrokken uit dit regressiemodel. Om te testen in hoeverre geslacht een significant effect heeft op de Dark Triad persoonlijkheidstrekken werden de interactietermen en de persoonlijkheidstrekken los gemeten. Vervolgens werd elke Dark Triad persoonlijkheidstrek apart gemeten met de interactie. Dit om eventueel colinariteit en statistische powerproblemen te vermijden.

Tabel 5

Hiërarchische Meervoudige Regressieanalyse per Dark Triad Persoonlijkheidstrek

Variabele	R^2	β	95% - CI
Model 1	.017		
Geslacht		.022	[-0.249;0.294]
Leeftijd		.012	[-0.046;0.070]
Machiavellisme		.031	[-0.027;0.088]
Geslacht x Machiavellisme		-.004	[-0.074;0.065]
Model 2	.018		
Geslacht		.175	[-0.063;0.414]
Leeftijd		.013	[-0.046;0.071]
Narcisme		.035	[-0.020;0.090]
Geslacht x Narcisme		-.060***	[-0.128;0.008]
Model 3	.027		
Geslacht		.317*	[-0.013;0.646]
Leeftijd		.020	[-0.038;0.078]
Psychopathie		.064**	[0.008;0.120]
Geslacht x Psychopathie		-.066**	[-0.131;-0.002]

*, **, *** Significant op een 0.10, 0.05 en 0.01 level.

Onze resultaten lieten zien dat geslacht de relatie tussen pestgedrag en psychopathie modereerde ($B = -.066$, 95% CI $[-0.131, -0.002]$, $p < .05$). Vervolgens werden de analyses gestratificeerd voor geslacht. In een regressieanalyse die voor leeftijd werd gecorrigeerd, maar niet voor narcisme en machiavellisme, was psychopathie positief gerelateerd aan pestgedrag voor jongens, $B = .058$, 95% CI $[0.011, 0.105]$, $p < .001$, maar niet voor meisjes, $B = -.002$, 95% CI $[-0.036, 0.32]$, $p = 0.913$. Er kan dus geconcludeerd worden dat jongens met psychopathie meer pesten dan meisjes.

Discussie

In dit correlatieve onderzoek werd getracht een relatie te vinden tussen de Dark Triad persoonlijkheidstrekken en pestgedrag onder jongeren. Aan de hand hiervan zijn twee hypothesen geformuleerd. In de eerste hypothese werd er een positief verband verwacht tussen de Dark Triad persoonlijkheidstrekken en pesten. Deze hypothese kan aan de hand van de resultaten deels worden bevestigd. Er is namelijk een significant positieve relatie tussen machiavellisme en pesten. Voor de overige persoonlijkheidstrekken van de Dark Triad, narcisme en psychopathie, wordt geen bewijs gevonden dat er een relatie bestaat met pesten. De tweede hypothese verwacht dat geslacht van invloed is op de relatie tussen Dark Triad en pesten. Er wordt namelijk verwacht dat deze relatie minder sterk is bij meisjes dan bij jongens. Voor de Dark Triad eigenschap psychopathie wordt er inderdaad een significant negatieve invloed van geslacht gevonden op de relatie tussen pesten en deze Dark Triad persoonlijkheidstrekk. Daarna is de interactieterm van geslacht met psychopathie los getest en daarin wordt gevonden dat jongens met deze persoonlijkheidstrekk meer pesten. Er kan dus worden geconcludeerd dat meisjes met psychopathie minder pesten dan jongens met psychopathie. Voor de interactieterm van geslacht met machiavellisme wordt echter geen bewijs gevonden dat geslacht een effect heeft op de relatie tussen machiavellisme en pesten,

en de interactieterm van geslacht met narcisme is ook niet significant voor aangeduide grens van $p < 0.05$.

Ook in eerdere onderzoeken (Strickle, Krikpatrick & Brush, 2009) komt naar voren dat pesten niet in relatie staat met psychopathie en narcisme; alhoewel er ook onderzoek bestaat dat deze associatie wel suggereert (Linton en Power, 2013; Baugham et al., 2012). Dit komt overeen met het onderzoek Peeters, et al. (2010) waarin gevonden werd dat er een positief verband aanwezig was tussen machiavellisme en pesten tijdens de adolescentie. Ook in het onderzoek van Wei & Chen (2011) kwam naar voren dat pesters in vergelijking met hun leeftijdsgenoten die niet pesten significant hoger scoorden op machiavellisme en op een positieve houding tegenover hun slachtoffers scoorden zij significant lager. Hieruit blijkt dus dat machiavellisme iets unieks moet hebben waardoor het samenhangt met pestgedrag, hetgeen de andere twee persoonlijkheidstrekken psychopathie en narcisme niet hebben. Uit onderzoek van Jones & Paulhus (2011) kwam naar voren dat mensen die een hoge score op machiavellisme hadden, ook hoog scoorden op zelfcontrole. Dit in tegenstelling tot narcisme dat juist wordt geassocieerd met lage niveaus van zelfcontrole (Harrison, 2011). Ook psychopathie gaat gepaard met een lage mate van zelfcontrole (Vaughn, Delisi, Beaver, Wright & Howard, 2007). Machiavellisme beschikt dus over de unieke eigenschap 'zelfcontrole'. Dit is de capaciteit om op je eigen gedrag controle uit te oefenen, wat nodig is om mogelijke impulsen en nadelige emoties te verdringen en bepaalde doelen te bereiken (Timpano & Schmidt, 2013). Zelfcontrole is ook van belang bij pesten, namelijk om een goede afweging te kunnen maken tussen de baten en kosten van het pesten. Archer & Southall (2009) stellen namelijk dat pesten geassocieerd is met geplande en overwogen acties, waarbij de slachtoffers geselecteerd worden op hun zwakke vermogen om eventueel wraak te kunnen nemen. Daarnaast zijn er nog enkele typische gedragingen die zijn terug te vinden bij zowel pestgedrag als machiavellisme, maar niet bij psychopathie en narcisme. Machiavellisten

hebben het vermogen om het gedrag van andere personen te beschrijven en zelfs te voorspellen (Rauthmann & Kolar, 2012). Verder plannen ze dingen voor de lange termijn op een strategische manier (Baughman et al., 2012).

De gevonden interactie effecten komen deels overeen met eerder onderzoek door Hussein (2013). In dit onderzoek werd namelijk gevonden dat mannen hoger scoorden op alle drie de persoonlijkheidstrekken van de Dark Triad. Daarnaast bleken mannen meer te pesten dan vrouwen, vooral als het om de directe vorm van pesten ging. Dat jongens over het algemeen vaker betrokken zijn bij pesten dan meisjes kwam ook uit het onderzoek van Juvonen (2003).

Dit onderzoek heeft verschillende sterke punten. Zo is dit onderzoek de eerste waarin alle drie de persoonlijkheidstrekken van de Dark Triad tegelijk onderzocht worden in relatie tot pesten bij jongeren tussen de 14 en 19 jaar. Ook is dit een populatie waarvan nog niet veel onderzoek is wat betreft de relatie tot de Dark Triad persoonlijkheidstrekken en pesten. In de meeste voorgaande onderzoeken waarin men zich bezig hield met de relatie tussen pesten en de Dark Triad persoonlijkheidstrekken werd naar een populatie gekeken vanaf 18 jaar. Het onderzoek draait dan om pestgedrag bij volwassenen en dan voornamelijk in de werk gerelateerde sfeer (Baughman et al., 2012).

Daarnaast is het relatief grote aantal participanten waar dit onderzoek uit bestond (N=194) een sterk punt. Dit zorgt namelijk voor een hoge mate van betrouwbaarheid van de gevonden resultaten aangezien de huidige sample voldoende statistische power heeft om klein-tot-matige effecten te detecteren. Ook is er bij elke gedraaide analyse gecontroleerd voor zowel geslacht als leeftijd.

Naast deze sterke punten kent dit onderzoek ook zijn beperkingen. Een eerste beperking is dat het een cross-sectioneel onderzoek betrof. Dit zorgt ervoor dat je geen uitspraken kunt doen over de causaliteit. Dit probleem wat de causaliteit betreft zou mogelijk

opgelost kunnen worden door longitudinaal vervolgonderzoek te doen. Op deze manier zouden de Dark Triad persoonlijkheidstrekken al bij jongere kinderen in kaart gebracht kunnen worden en zou de ontwikkeling hiervan in de loop der jaren kunnen worden gevolgd. Wellicht dat hierdoor belangrijke veranderingen in pestgedrag en persoonlijkheid weergegeven zouden kunnen worden en men de richting van het verband tussen Dark Triad persoonlijkheidskenmerken en pesten beter kan bestuderen (Book et al., 2012).

Een tweede beperking is dat de resultaten volledig afkomstig zijn uit zelf-gerapporteerde data. Deze zelf-rapportages kunnen onbetrouwbaar zijn, omdat participanten mogelijk sociaal wenselijke antwoorden geven. Uit onderzoek van Heiman (2002) kwam daarnaast naar voren dat jongeren geen goede inschatting kunnen maken van hun werkelijk gevoelens en gedragingen. Een suggestie voor vervolgonderzoek is dan ook om data via meerdere bronnen te vergaren, te denken aan familie, observatoren, docenten of nog andere bronnen dan de jongeren zelf, zoals medeleerlingen. Op deze manier zal er een meer accuraat beeld gevormd kunnen worden over de gedragingen en de persoonlijkheid van de participant. Echter suggereert het onderzoek van Book et al., (2012) dat zelf-rapportage een valide methode is voor het meten van pesten en persoonlijkheid.

Een derde beperking is dat in dit onderzoek gekeken is naar alle 37 items van pesten. Het totaal komt dan op een algemeen beeld van pesten. In vervolgonderzoek zou er een onderscheid gemaakt kunnen worden tussen de verschillende vormen van pestgedrag: direct gepest worden, indirect gepest worden, anderen pesten, duur van het pesten en pesten van leerkrachten (Liebrand, van IJzendoorn & Lieshout, 1991). Dit zou ervoor kunnen zorgen dat er een genuanceerder beeld kan worden geïllustreerd van de associatie van Dark Triad kenmerken en verschillende vormen van pesten in de vroege en midden adolescentie.

Daarnaast hebben de kinderen nagenoeg allemaal dezelfde nationaliteit, namelijk de Belgische, wat mogelijk een beperking kan opleveren voor de generalisatie van dit onderzoek

naar andere etnische groepen.

Ten slotte wordt in alle drie de regressiemodellen maar een klein deel van de variantie in de afhankelijke variabele, pesten, verklaard door het model. Daarom zou er ten slotte in vervolgonderzoek meer gekeken kunnen worden naar andere predictoren van pesten, zoals opleidingsniveau en cultuurverschillen.

Conclusie

Concluderend komt uit de huidige studie naar voren dat adolescenten met machiavellisme meer pestgedrag rapporteren. Er werd ook gevonden dat de positieve associatie van psychopathie met pesten voor jongens bestond.

Dit onderzoek, maar ook zeker nog vervolgonderzoek is van groot belang, omdat er op deze manier meer duidelijkheid kan worden verschaft over hoe de Dark Triad persoonlijkheidstrekken zich verhouden tot pesten en wat eventueel onderliggende verklarende mechanismen zijn. Zo zou een ander verklarend mechanisme de persoonlijkheidseigenschap neurotiscisme kunnen zijn. Uit onderzoek van Turner en Ireland (2010) kwam namelijk naar voren dat pesters hoger score op neurotiscisme. Daarnaast blijkt uit eerder onderzoek van Lau & Marsee (2013) dat neurotiscisme ook positief correleert met machiavellisme. Door ook hier naar te kijken kunnen interventies specifiekere worden afgestemd op zowel de pester als het pestgedrag, waardoor de effectiviteit van deze interventies kan worden verhoogd (Lau & Marsee, 2013). De Dark Triad persoonlijkheidstrekken, narcisme, psychopatisch en machiavellisme, worden namelijk gekenmerkt door verschillende sociaal niet wenselijke gedragingen (Baugham et al., 2012), wat er voor zorgt dat ze alle drie op een andere manier zullen reageren op interventies (Lau & Marsee, 2013).

Literatuur

- Archer, J., & Southall, N. (2009). Does Cost–Benefit Analysis or Self-Control Predict Involvement in Bullying Behavior by Male Prisoners? *Aggressive Behavior*, 35(1), 31-40. doi:10.1002/ab.20283.
- Arseneault, L., Milne, B. J., Taylor, A., Adams, F., Delgado, K., Caspi, A., et al. (2008). Being bullied as an environmentally mediated contributing factor to children's internalizing problems. *JAMA Pediatrics*, 162, 145-150. DOI: 10.1001/archpediatrics.2007.53.
- Baldry, A. C., Farrington, D. P. (2000). Bullies and delinquents: personal characteristics and parental styles. *Journal of Community and Applied Social psychology*, 10, 17-31.
- Baughman, H. M., Dearing, S., Giammarco, E., & Vernon, P. A. (2012). Relationships between bullying behaviours and the Dark Triad: A study with adults. *Personality and Individual Differences*, 52(5), 571-575. doi:10.1016/j.paid.2011.11.02.
- Book, A. S., Volk, A. A., & Hosker, A. (2012). Adolescent bullying and personality: An adaptive approach. *Personality and Individual Differences*, 52(2), 218-223. doi:10.1016/j.paid.2011.10.028.
- Cornell, D. G., Warren, J., Hawk, G., Stafford, E., Oram, G., Pine, D. (1996). Psychopathy in instrumental and reactive violent offenders. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 64, 783-790.
- Eisenberg, M., Aalsma, M. (2005) Bullying and peer victimization: position paper of the society for adolescent medicine. *Journal of Adolescent Health*, 36, 88-91.
- Fanti, K. A., & Kimonis, E. R. (2013). Dimensions of Juvenile Psychopathy Distinguish “Bullies,” “Bully-Victims,” and “Victims”. *Psychology of Violence*, 3(4), 396-409. doi:10.1037/a0033951.

- Griffin, R. S., Gross, A. M. (2004). Childhood bullying: Current empirical findings and future directions for research. *Aggression and Violent Behavior*, 9, 379-400.
- Harrison, M. L. (2011). The influence of narcissism and self-control on reactive aggression. *Dissertation Abstracts International: Section B: The Sciences and Engineering*, 72(2-B), 1197.
- Heiman, G. W. (2002). *Research methods in psychology*. Boston, MA: Houghton Mifflin.
- Hussein, M.H. (2013). The social and emotional skills of bullies, victims, and bully-victims of Egyptian primary school children. *International Journal of Psychology*, 48, 910 – 921.
- Jones, D. N., & Paulhus, D. L. (2011). The role of impulsivity in the Dark Triad of personality. *Personality and Individual Differences*, 51(5), 679-682.
doi:10.1016/j.paid.2011.04.011.
- Juvonen, J., Graham, S., Schuster, M, A. (2003). Bullying among young adolescents: the strong, the weak, and the troubled. *Pediatrics*, 112, 1231-1237.
- Kerig, P, K., Stellwagen, K, K. (2010). Roles of callous-unemotionail traits, narcissism, and machiavellianism in childhood aggression. *Journal of Psychopathological Behavior Assessment*, 33, 343-352.
- LaFontana, K, M., Cillessen, A, H, N. (2002). Children's perceptions of popular and unpopular peers: A multimethod assessment. *Developmental Psychology*, 38, 635-647.
- Lau, K., & Marsee, M. (2013). Exploring Narcissism, Psychopathy, and Machiavellianism in Youth: Examination of Associations with Antisocial Behavior and Aggression. *Journal of Child & Family Studies*, 22(3), 355-367. doi:10.1007/s10826-012-9586-0
- Liebrand, J., IJzendoorn, H. van & Lieshout, C. F. M. van (1991). Klasgenoten Relatie Vragenlijst. *Nijmegen: Vakgroep Ontwikkelingspsychologie, Katholieke Universiteit*.

- Linton, D. K., & Power, J. L. (2013). The personality traits of workplace bullies are often shared by their victims: Is there a dark side to victims? *Personality and Individual Differences*, 54(6), 738-743. doi:10.1016/j.paid.2012.11.026
- Maples, J. L., Lamkin, J., & Miller, J. D. (2013). A Test of Two Brief Measures of the Dark Triad: The Dirty Dozen and Short Dark Triad. *Psychological Assessment*, 26(1), 326-331. doi: 10.1037/a0035084
- Martinez, M. A., Zeichner, A., Reidy, D. E., Miller, J. D. (2008). Narcissism and displaced aggression: Effects of positive, negative and delayed feedback. *Personality and Individual Differences*, 44, 140-149.
- Nansel, T. R., Overpeck, M., Pilla, R. S., Ruan, W. J., Simons-Morton, B., Scheidt, P. (2001). Bullying behaviors among US youth: Prevalence and association with psychosocial adjustment. *Jama*, 285, 2094-2011.
- O'Brien, C. (2011). Young people's comparisons of cross-gender and same-gender bullying in British secondary schools. *Educational Research*, 53, 257-301. DOI: 10.1080/00131881.2011.598658
- Olweus, D. (1997). Bully/victim problems in school: Facts and intervention. *European Journal of Psychology of Education*, 12(4), 495-510. doi:10.1007/BF03172807
- Olweus, D. (2013). School bullying: Development and some important challenges. *Annual review of clinical psychology*, 9, 751-780. doi:10.1146/annurev-clinpsy-050212-185516
- O'Moore, M. (2000). Critical issues for teacher training to counter bullying and victimization in Ireland. *Aggressive behavior*, 26, 99-111.
- Paulhus, D. L., Williams, K. M. (2002). The Dark Triad of personality: narcissism, machiavellianism, and psychopathy. *Journal of Research in Personality*, 36,

556-563.

Peeters, M., Cillessen, A. H. N., Scholte, R. H. J. (2010). Clueless or powerful?

Identifying subtypes of bullies in adolescents. *Journal of Youth and Adolescents*, 39, 1041-1052.

Ragatz, L. L., Anderson, R. J., Fremouw, W., & Schwartz, R. (2011). Criminal Thinking

Patterns, Aggression Styles, and the Psychopathic Traits of Late High School Bullies and Bully-Victim. *Aggressive Behavior*, 37(2), 145-160. doi:10.1002/ab.20377

Rauthmann, J. F., & Kolar, G. P. (2012). How “dark” are the Dark Triad traits? Examining the perceived darkness of narcissism, Machiavellianism, and psychopathy. *Personality and Individual Differences*, 53(7), 884-889. doi. org/10.1016/j.paid.2012.06.020

Rhodewalt, F., & Morf, C. C. (1995). Self and interpersonal correlates of the

Narcissistic Personality Inventory: A review and new findings. *Journal of Research in Personality*, 29, 1–23.

Strickle, T. R., Krikpatrick, N. M., Brush, L. N. (2009). Callous-unemotional traits

and social information processing: Multiple risk-factor models for understanding aggressive behavior in antisocial youth. *Law and Human Behavior*, 33, 515-529.

Timpano, K. R., & Schmidt, N. B. (2013). The Relationship Between Self-Control Deficits

and Hoarding: A Multimethod Investigation Across Three Samples. *Journal of Abnormal Psychology*, 122(1), 13-25. doi:10.1037/a0029760

Turner, P., & Ireland, J. L. (2010). Do Personality Characteristics and Beliefs Predict

Intra-Group Bullying Between Prisoners? *Aggressive Behavior*, 36(4), 261-270.

Vaughn, M. G., DeLisi, M., Beaver, K. M., Wright, J. P., & Howard, M. O. (2007). Toward a psychopathology of self-control theory: the importance of narcissistic traits.

Behavioral Sciences & the Law, 25(6), 803-821. doi:10.1002/bsl.789

- Veenstra, R., Lindenberg, S., Huitsing, G., Sainio, & Salmivalli, C. (2014). The Role of Teachers in Bullying: The Relation Between Antibullying Attitudes, Efficacy, and Efforts to reduce Bullying. *Journal of Educational Psychology*.
Doi: 10.1037/a0036110
- Washburn, J. J., McMahon, S. D., King, C. A., Reinecke, M. A., Silver, C. (2004). Narcissistic features in young adolescents: Relations to aggression and internalizing symptoms. *Journal of Youth and Adolescents*, 33, 247-260.
- Wei, H., & Chen, J. (2011). The moderating effect of Machiavellianism on the relationships between bullying, peer acceptance, and school adjustment in adolescents. *School Psychology International*, 33(3), 345-363. doi:10.1177/0143034311420640
- Yang, A., Salmivalli, C. (2013). Different forms of bullying and victimization: Bully-victims versus bullies and victims. *European Journal of Developmental Psychology*, 11, 723-738. DOI: 10.1080/17405629.2013.793596